

RENOUACIÓ

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ
CLAVÉ, 3

ADMINISTRACIÓ
PRIM, 201

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènt. Número solt, 10 cènt.

Anuncis, Intercal·lats i Remitits

Preus convencionals

Qüestions municipals

III

DRETS I DEURES DELS CIUTADANS

El municipi, en abstracte, és una associació com qualsevolga altre. Se feu d'imprescindible necessitat d'ensà que l'home va creure's —com ho és— l'animal més perfecte i d'ensà que s'adonà que tenia racionalitat. Per això mateix va veure's en la precisió d'associar-se àdhuc que implantà l'associació per a fer més plaenta i segura llur vida de relació indispensable. D'aquesta idea mare n'eixí el Municipi; del conjuntament de municipis amb idèntiques aspiracions, en nasqué la Comarca; de l'aplegament d'aquestes comarques, que tenen per llaç d'unió, no tant sols interessos, sino la mateixa llengua, usos i costums, se'n formà la Nació. Més, com totes les associacions humanes, de caràcter mercantil, industrial o polític, se constitueix un agrupament dels mateixos associats que porta llur direcció o regim, i altre agrupament, que és el dels administrats o regits.

Doncs bé, sentats aquests antecedents per a millor esclariment de l'assumpte, anem a veure quins són els drets i deures d'administrats i administradors. Comencem pels primers.

El poble, o siguin tots i cada un dels associats que constitueixen el municipi, per la mateixa raó que l'han constituït, tenen dret a aprofitar-se de totes les aventatges que aquesta associació's proporciona, çò és: drets a l'utilització de tots els serveis municipals i ús de fruit dels privilegis o béns que hagi pogut assolir o assoleixi la col·lectivitat i dret a l'intervenció directa —dret electoral— a la vida del municipi; o bé indirecta; disfrutant d'intervenir en la defensa dels seus interessos personals o també comunals, per medi de cursos a la superioritat o bé al poder judicial; i, per fi, dret a que'l municipi el guardi i preservi personalment i en llurs interessos. Tots aquests drets, en l'actual legislació espanyola, se mixtifiquen bon xic, puix s'han establert certes condicions, certes incapacitats, certes trabes, certes legalitats, que fan que'ls drets que haurien d'ésser sagrats i àdhuc invulnerables, resulten a voltes tant minsos i tant desfigurats per la tramitologia que exigeix la llei general de l'Estat, que les peticions, exposicions, acusacions, denúncies i altres lògics i naturals drets, classificats com d'intervenció o fiscalització externa del negoci municipal, resulten quasi supèrflues, ans més bé una propia

molestia, puix se dona'l cas ben sovint de no tenir raó, *tenint ne*. Origen real de la paraula *caciquisme*.

Això fa el que moltes voltes els administra

La Lyonesa

Pasticeria - Confeiteria - Queviures

Elaboració diària de dolços i pastellots

TORTELLS CALENTS, tots els dies de festa,
fins a les dugues de la tarde

Se serveix a domicili

11 : Plaça d'en Perpinyà : 11

dors han conculcat la voluntat popular, priant al ciutadà de l'exercici legal, lògic de aquests drets, naixent d'aïtal estat de coses els diferents punts d'ovir dels agrupaments socials que més tard s'han constituït en partits polítics en brega.

No obstant d'aquest estat de coses n'ha nascut forçosament una falsa interpretació de la correspondència que, també lògicament, ha d'haver hi entre'ls drets ja consignats, i l'exercici dels deures a que tots els associats s'han de sotmetre, de tal manera, que, així com amb subterfugis legals els de *dalt* han conculcat, com hem dit, els diferents drets inalienables, els de *baix*, per un abús en la petició o fiscalització dels seus administradors, han constituït lo que se'n diu obstrucció a tota obra — bona o dolenta — precisament per la desconeixença o, en cas contrari, mala fè de llurs deures que per cap excusa poden deixar de complir.

En efecte, el primer deure i més essencial que té el ciutadà — qui s'aprofita o se beneficia del viure en comunitat — és el d'aportar al municipi l'ajuda que aquest ha de menester per a la seva existència, ajuda que, no tant sol's ha d'ésser proporcionada a l'estat de riquesa de cada hù, sino que ha d'estar regulada pel major o menor benefici que de la comunitat ne treu, o sigui de l'utilitat que li reporta. Assumpte pot-ser el més intrincat per a la bona marxa i tranquil·litat del municipi i que'n

farem objecte d'un altre article, tractant-lo exclusivament.

Altres deures encare hi hà que complir: uns, d'ordre moral, com són tots aquells que tendeixen a enrobustir el principi d'autoritat, sigui aquesta personal o delegada — agents municipals — i en llaor al bon ordre de l'organització dels serveis col·lectius.

Encare, en la legislació espanyola hi hà dos deures a complir que són: obligació de exercir els càrrecs públics i darrerament — Llei Maura 1907 — obligació d'emetre'l vot electoral; deure, aquest darrer, que encare no està'l poble en condicions de comprendre'l per la senzilla raó de que — malhauradament — no tenim encare prou civilitat.

DE COL·LABORACIÓ

LLIBERTAT

La naturalesa ens ha creat a tots lliures; tots estimem la llibertat; el pitjor mal de tots, és la esclavitut. — PLAUTO.

Quanta veritat tanquen aquestes paraules, i tant antigues que són, puix daten de 227 anys abans de nostra era! Això ens ensenyà que en aquells temps ja tenien un apreci tant gran a la llibertat com en el present. Entre aquèlla i aquèsta, quantes víctimes, quants màrtirs, en defensa del que gosen les plantes, i els animals i en canvi ens falta als homes: la llibertat!...

Les víctimes són tantes, que si ses runes s'apilessin, farien una piràmide més gran que totes les tombes dels faraons plegades; la majoria de sos noms són completament desconeguts. A Esparta sols, quan el número d'esclaus era massa crescut, se manava matar-ne alguns milers, com si no fossin homes i no tinguessin dret a viure.

Aquesta terra en que havem nascut, abans de tenir quelcom de llibertat, ha tingut de passar per moltes vicissituds. Els primers pobles — Grecia, Fenícia, Cartago i Roma — feren de nosaltres veritables esclaus. D'ells, aprenguérem, no ses virtuts, que eren poques, sino els seus vicis, que eren molts. Començarem a tenir un xic de llibertat en temps de la monarquia goda; però ve l'invasió dels alarbs, en el segle VIII, portant amb ells ses costums. Aleshores comença la guerra de la reconquesta. Pelayo derrota, a Covadonga, al cabdill moro Alcan·Allí, feta que encoratja als nostres per a continuar l'obra començada.

Mentres s'anava reconquerint lo perdut, s'empitjorava'l viure del poble, puix en el se-